

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **X. Y.** – sędziego Sądu Rejonowego w M.,
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 2026 r., bez udziału stron,
zażalenia radcy prawnego P. D.– pełnomocnika wnioskodawcy X.1 Y.1,
na zarządzenie sędziego SSN Tomasza Demendeckiego z 15 grudnia 2023 r.,
sygn. akt I ZPI 40/22,
o odmowie przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do
odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w M.,

postanowił

**uchylić zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Pełnomocnik X.1 Y.1 wnioskiem z dnia 4 września 2021 r., który wpłynął 16 września 2021 r. Sądu Apelacyjnego w K. wystąpił o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w M. za to, że: *w terminie bliżej nieokreślonym, pomiędzy wrześniem 2020 r. a grudniem 2020 r. w M., na terenie Sądu Rejonowego w M., mając świadomość, że to nie Społeczny Inspektor Pracy zainicjował postępowanie kontrolne, oraz mając świadomość, że w przedmiotowej sprawie toczy się postępowanie kontrolne Państwowej Inspekcji*

Pracy dotyczące niezgodnego z prawem braku realizacji zaleceń Społecznego Inspektora Pracy, którego jest stroną i posiada interes w rozstrzygnięciu kontrolnym, działając złośliwie w celu poniżenia osoby X.1 Y.1, utraty przez niego zaufania i odwołania z pełnienia funkcji Społecznego Inspektora Pracy, a tym samym uniemożliwienia jego udziału we wszczętej kontroli Państwowej Inspekcji Pracy sporządził pismo datowane na 5 października 2020, w którym pomówił go w następujący sposób:

- 1. twierdząc, że X.1 Y.1 nie wywiązuje się ze swoich obowiązków Społecznego Inspektora Pracy*
- 2. twierdząc, że podejmowane przez Pana Inspektora działania szkodzą interesom pracowników Sądu Rejonowego w M.*
- 3. twierdząc, że Pan Inspektor w sposób nieuzasadniony inicjuje kontrole Państwowej Inspekcji Pracy doprowadzając do dezorganizacji pracy w Sądzie Rejonowym w M.*
- 4. twierdząc, że antagonizuje pracowników tutejszego Sądu doprowadzając do powstawania bezzasadnych i szkodliwych antagonizmów pomiędzy pracownikami*

Następnie, korzystając ze swojej funkcji Prezesa Sądu Rejonowego w M., rozpowszechniał wskazane powyżej nieprawdziwe twierdzenia, działając publicznie wśród pracowników Sądu Rejonowego w M., Pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, Prezesa Sądu Okręgowego w K., Kuratora Okręgowego w K., Związku Zawodowego [...], Międzyzakładowej Organizacji Związkowej [...], agitował i zbierał podpisy pracowników Sądu Rejonowego pod wskazanym pismem na terenie Sądu Rejonowego w M., w godzinach jego pracy, narażając tym samym X.1 Y.1 na utratę zaufania niezbędnego do pełnienia funkcji społecznego inspektora pracy i działając na jego szkodę,

tj. czynu z art. 212 § 1 k.k.

Akta sprawy zostały przekazane do Izby Dyscyplinarnej w dniu 29 września 2021 r., a następnie w dniu 15 lipca 2022 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej

Sądu Najwyższego i w dniu 27 września 2022 r. przydzielone do referatu SSN Tomasza Demendeckiego.

Zarządzeniem z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. I ZPI 40/22 sędzia sprawozdawca Tomasz Demendecki odmówił przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w M. X. Y. jako oczywiście bezzasadnego.

W dniu 25 stycznia 2024 r. zażalenie na powyższe zarządzenie wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia złożył pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając powyższemu zarządzeniu obrazę szeregu przepisów postępowania karnego, w tym wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 80 § 2b Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych polegającej na braniu w wydaniu zarządzenia osoby nieuprawnionej, gdyż jedynie prezes sądu dyscyplinarnego jest uprawniony do stwierdzenia oczywistej bezzasadności wniosku i odmowy przyjęcia wniosku do rozpoznania oraz bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu, ze względu na fakt powołania Tomasza Demendeckiego na sędziego Sądu Najwyższego w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r.

Na podstawie powyższych zarzutów oraz tych, które zostały szczegółowo wskazane w zażaleniu, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub zmianę orzeczenia poprzez wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności osoby sędziego objętego wnioskiem.

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2024 r. sygn. I ZPI 40/22, Sąd Najwyższy odmówił przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia na zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2023 r.

Zażalenie na to postanowienie złożył pełnomocnik wnioskodawcy, zaskarżając postanowienie w całości.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 25 września 2025 r., sygn. II ZIZ 8/24, zmienił zaskarżone postanowienie z dnia 1 lutego 2024 r. w ten sposób, że przywrócił termin do złożenia zażalenia na zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2023 r. sygn. I ZPI 40/22, o odmowie przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w M.

Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. II ZIZ 28/25 i przydzielona w dniu 2 października 2025 r. do referatu SSN Barbary Skoczkwskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie wniesione przez pełnomocnika wnioskodawcy X.1 Y.1 jest zasadne, bowiem w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Zaskarżone zarządzenie z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. I ZPI 40/22 zostało wydane przez SSN Tomasza Demendeckiego. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez Tomasza Demendeckiego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, nie tylko do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (m. in. w sprawach: II ZO 73/22, II ZO 1/23, II ZO 11/25). Taka konkluzja wynika wprost z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-41 10-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7), która z uwagi na nadanie jej statusu zasady prawnej, wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego (por. np. postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO

6/22). Wskazać również należy na dotychczasowe orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w którym zauważa się, że wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w skargach składanych w przyszłości do Trybunału a związanych z nie nienależytą obsadą sądu (por. m. in. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce). Konieczne jest również wskazanie, że SSN Tomasz Demendecki jest sędzią Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, co do której wypowiedział się ETPC stwierdzając, że sędziowie zostali powołani do tej Izby z naruszeniem prawa, a więc rozpatrywanie przez nich spraw prowadzi do naruszenia prawa do sądu ustanowionego ustawą gwarantowanego w art. 6 ust. 1 EKPC (por. wyrok ETPC nr 50849/21 z 23 listopada 2023 r., w sprawie Wałęsa p-ko Polsce).

Sąd Najwyższy rozpoznając niniejszą sprawę zauważa, że przedmiotem zaskarżenia było zarządzenie, które w myśl art. 92 k.p.k. nie jest orzeczeniem, są bowiem nimi jedynie wyroki i postanowienia. Orzecznictwo Sądu Najwyższego jednoznacznie jednak wskazuje, że dopuszczalne jest uchylenie zarządzenia wydanego w oparciu o przepis art. 93 § 2 k.p.k., dotkniętego uchybieniami odpowiadającymi bezwzględny przyczynom odwoławczym określonym w art. 439 § 1 k.p.k., w tym w pkt. 2 tego przepisu, a więc niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść zarządzenia. Wskazać należy, że ten problem prawny został szeroko omówiony m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 25 września 2024 r., sygn. II KZ 36/24 i nie ma potrzeby powtarzania argumentacji w nim zawartej, z którą sąd w tej sprawie w pełni się zgadza i akceptuje.

W toku ponownego postępowania konieczne stanie się ponowne przeanalizowanie wniosku o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej X. Y. – sędziego Sądu Rejonowego w M. złożonego przez pełnomocnika X.1 Y.1 w dniu 16 września 2021 r.

Rozpoznanie zażalenia zostało, zgodnie z art. 436 k.p.k., ograniczone tylko do uchybienia wyżej omówionego, gdyż było to wystarczające do wydania tego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]